

ДАНОК НА ДОБИВКА

Бранислав Гулев, дипл.екон.

ВОВЕД

- Законот за данокот на добивка ги уредува следните прашања во врска со данокот на добивка:
 - Начин на оданочување на добивката
 - Стапка за пресметка на данокот на добивка
 - Обврзници за плаќање на данок на добивка
 - Даночна основа и рокови за плаќање на данокот на добивка
- Според законот **даночна основа** претставува: разлика помеѓу приходи и расходи (од Биланс на успех) + непризнаени расходи за даночни цели – износ на наплатени побарувања кои во минатиот период имале третман на непризнаени расходи – износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот кај друг обврзник (под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда) – дел од загуба пренесена од претходни години – вратен заем

НЕПРИЗНАТИ РАСХОДИ ЗА ДАНОЧНИ ЦЕЛИ

- Расходи кои се направени а кои не се поврзани со вршење на дејноста на субјектот
- Исплатените трошоци и други лични примања од работен однос кои го надминуваат законскиот лимит (надоместоците за јавните претпријатија се пресметуваат со примена на основицата која претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци)

НОВИ НЕПРИЗНАТИ РАСХОДИ

- Со последните измени на Законот за данокот на добивка „непризнаени **расходи**“ се дополнети со трошоците за сместување и превоз на лица кои не се вработени кај домашниот исплатувач, а кои се ангажирани кај исплатувачот, доколку истите не бидат документирани
- Законодавецот овозможува на правните субјекти во Република Македонија кои се по разни основи поврзани со правните субјекти надвор од државата и имаат потреба во определени периоди од ангажирање на надворешни лица заради поуспешно менаџирање, пренесување на одделни стручни познавање со цел да се подобри функционирањето на домашните правни субјекти и слично
- Доколку домашниот правен субјект располага со соодветна сметководствена документација со која ќе се оправдаат трошоците по основ на престојот, транспортните трошоци, како и документ (извештај) за извршената услуга, истите согласно новите измени во законот, претставуваат признати расходи и нема да ја зголемат даночната основа која се утврдува во даночниот биланс – ДБ

НОВИ ДАНОЧНИ ОСЛОБОДУВАЊА

- Со новите измени на Законот за данокот на добивка се интервенира во делот на „Даночните ослободувања“ со дополнување на нов член 30-а според кој се пропишани нови даночни поттикнувања при давање на **донации кон спортските федерации, Македонскиот олимписки комитет, спортските клубови и активни спортисти**, заради поддршка на развојот на спортот во Република Македонија. Даночното поттикнување може да го остваруваат даночните обврзници кои се даватели на донации преку намалување на нивниот пресметан данок на добивка
- Намалувањето на пресметаниот данок е ограничен во процент во однос на износот на донацијата која се дава како финансиски средства на сметката на примателот на донацијата, како и во однос на корисникот на истите
- Средствата се уплатуваат на посебна наменска сметка, при што за остварување на даночното поттикнување потребно е да се исполнат определени услови пропишани со законот

ДАНОК НА ДОБИВКА КАЈ БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- Кај буџетските корисници се наметнаа неколку значајни прашања кои се однесуваат пред се на третманот „даночен обврзник“ и „даночна основа“
- Според одредбите од член 4 од Законот за данокот на добивка **даночен обврзник** на данокот на добивка е правно лице/субјект – резидент на Република Македонија кој остварува добивка од вршење на дејност во земјата и странство. Имајќи ја во предвид наведената дефиниција веднаш се поставува прашање: **„дали единиците на локалната самоуправа, буџетските корисници и единките корисници се даночни обврзници на данокот на добивка“ ?**

ДАНОК НА ДОБИВКА КАЈ БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- **Буџетските корисници, единките корисници и локалната самоуправа не остваруваат добивка од работата, од причина што истите се формирани заради извршување на одделни административни и јавни работи/активности. Тие го применуваат сметководственото начело на искажување на приходите и расходите на готовинска основа, за разлика од трговските друштва и јавните претпријатија кои ги искажуваат истите на пресметковна основа, што директно има влијание на утврдување на добивката која претставува пресметковна категорија. Овие субјекти користат буџетски средства кои се планирани и одобрени со буџетот на секој буџетски корисник и истите треба да се користат за намената и во висината утврдена со поединечните буџети. Секако не треба да се заборава констатацијата дека неискористените парични средства на крајот на пресметковниот период претставуваат вишок на приходите над расходите и немаат третман на остварена добивка**

ДАНОК НА ДОБИВКА КАЈ БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- Според реден број 1 од даночниот биланс – ДБ, добивката се утврдува и искажува во финансискиот извештај Биланс на успех како разлика помеѓу пресметковно искажаните приходи и расходи согласно законската регулатива и меѓународните сметководствени стандарди, но буџетските корисници и единките корисници не остваруваат добивка, а приходите и расходите не ги искажуваат согласно меѓународните сметководствени стандарди, така што овој вид на субјекти не треба да го пополнуваат овој реден број. Неприфатливо е вишокот на приходи над расходи да се внесува на реден број 1 од Даночниот биланс-ДБ, бидејќи тоа не претставува добивка, имајќи предвид дека се работи за неискористени парични средства кои се пренесуваат во наредната година

ТОЛКУВАЊЕ ОД УПРАВАТА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

- Последното толкување од Управата за јавни приходи од 2016 година е со следната содржина:
- „Единките корисници на буџетски средства не се обврзници на данокот на добивка за средствата кои ги добиваат од Буџетот на РМ, Буџетите на единиците на локалната самоуправа, Буџетот на градот Скопје и Буџетите на фондовите, за вршење на целите, активностите и надлежностите за кои се основани и истите не се предмет на оданочување, односно не влегуваат во даночната основа. Доколку наведените корисници на буџетски средства остваруваат приходи од вршење на стопанска дејност и истите се наменети за финансирање на расходи за стопанска дејност, на мислење сме дека за истите постои обврска за пресметка и уплата на данок на добивка“

ЗАКЛУЧОК:

- Доколку овие корисници ги користат средствата за намените за кои постои согласност од Министерството за финансии, односно од Советот на локалната самоуправа, не постои основа да се оданочува некоја активност за која е добиена согласност и за која се планирани и одобрени средства
- При спроведувањето на буџетот од страна на предметните корисници не се исполнува ниту еден од двата услова кои се наведени во член 9, според кои како оданочиви расходи се сметаат расходите кои не се поврзани со дејноста на корисникот и исплатените надоместоци кои ги надминуваат законски утврдените лимити